

Riben: Da de to ærede Medlemmer fra Ribe, der have Sæde i dette Thing, ere forhindrede fra at give Møde, vil jeg, der hører hjemme derne ved Sydgrændsen, tillade mig at gjøre nogle Bemærkninger. Jeg er jo dog nogenlunde kjendt med Forholdene derne ved Grændsen. Jeg vil udtale, at naar der saaledes drages en ny Landgrændse midt igjennem en Provinds, er det jo en Selvfølge, at det maatte medføre store Ulemper og mange Ubehageligheder for dem, der bo i umiddelbar Nærhed af Grændsen. Der er ofte store pekuniære Tab forbundet med, at en saadan Grændse drages, for de omliggende Beboere. Jeg vil saaledes udtale, at de Landboere, der have Jordeiendomme paa begge Sider af Grændsen, og det endog saa Jorder til en og samme Gaard, ere meget uheldig stillede. Jeg vil henlede Opmærksomheden paa, at der ogsaa findes Næringsdrivende, der ere meget uheldig stillede s. Gr. Møllere. Der ligger en hel Del Møller lige i Grændsen. De ere meget uheldig stillede, ved at have en Toldgrændse lige udenfor deres Eiendom. Det er jo ogsaa Tilfældet, at Byer, som ved en saadan Grændse faae deres Opland affaaeret, kunne blive vanstelig stillede, men efter Alt, hvad jeg kjender, er der ingen By, der er bleven saa uheldig stillet derved, at Landgrændsen er bleven dragen der, hvor den nu er, ingen By, der har påst Ulemperne og Tabene ved den uheldige Landgrændse, der er bleven dikteret ved Freden i Wien, i den Grad som Byen Ribe. En Del af Ribe Amt laa jo før Krigen Syd for Ribe og strakte sig saa at sige lige ned til Lønder. Det var et helt Herred, som kaldtes Løgun Herred, og desuden hørte et betydeligt Distrikt af Bøstehavspærne ind under Amtet Ribe. Herredet var et frugtbart og folkerigt Herred, det udgjorde en Valgkreds, som sendte eet Medlem ind til Folkethinget. Jeg antager derfor, at det vel omtrent har havt et Indbyggerantal af en 12—15,000. Det er ikke saa nemt at udregne, fordi det var Tilfældet i disse Distrikter, at Alt laa blandet imellem hinanden; baade Gaarde og Huse, der hørte til Slesvig, og Gaarde og Huse, der hørte til Ribe Amt, laa i de samme Byer og i de samme Sogne. Men jeg tror nok, at Herredet paa det Nærmeste har en Folkemængde af, som sagt, 12—15,000 Indbyggere. Historien siger os jo, at Dronning Margrethe erhvervede i sin Tid disse slesvigiske Distrikter og lagde dem ind under Nørrejylland, og de have jo lige siden den Tid uafbrudt hørt til Nørrejylland; endvidere hørte Halvdelen af Haderslev Amt, det saakaldte Bøstehavst, det Lønning-Behnst, i firkkelig Henseende under Bispestolen i Ribe. Det er saaledes meget rimeligt, at det forholder sig rigtigt, naar 260 Indvaanere i Ribe for et Par Aar siden i et Andragende, som de indgave til Folkethinget, udtalte,

at der tidligere var et Opland af 25,000 Indbyggere, som paa naturlig Maade vare henvisste til at betragte Ribe som deres Kjøbstad, men at dette Tal nu var indskrænket til 8,000 Indvaanere. De samme Andragere have endvidere udtalt, at den Børbiforringelse, som de kunne paaregne, at Bygningerne, Landeieendommene i Byen Ribe have lidt, kunde anslaaes til 552,000 Kr., og at det aarlige Næringsstab for alle Næringsdrivende inde i Byen kunde ansættes til 129,000 Kr. om Aaret. Jeg gjentager, at det jo slet ikke er urimeligt, at Ribe kan have lidt et saadant Tab, som det blev udtalt i dette Andragende til Folkethinget. En Toldgrændse eller rettere to Toldgrændser omslynge nu Ribe i ca. $\frac{1}{2}$ Mils Afstand mod Syd og mod Vst. Smød Bøstehavet ligger Havet i $\frac{1}{2}$ Mils Afstand. Dette Hav er jo forresten ikke videre godt skikket til at seile i, og Havnevesenet har jo altid været et meget svagt Punkt ved Ribe. Alt, hvad der er gjort i den Retning, Alt, hvad der er opført i den Retning, har vist sig frugtesløst. For Løden er Forholdet jo saaledes, at kun ganske smaa Jagter og større Baade kunne gennem den Kanal, der er gravet ud ved Bøstehavet, og gennem Halsbet komme op til den lille Ståsbro, der ligger oppe ved Ribe. Ribe ligger saaledes paa en Slags Landtunge af omtrent 1 Mils Brede og lidt længere end 1 Mil, der strækker sig mod Syd ind i Slesvig. 3 Fredspræliminærene, der afsluttedes, saavidt jeg mindes, i August 1864, var hele det jydsk Distrikt, der strækker sig ned til Lønder, slet ikke affaaet, men kun Hertugdømmet Slesvig; men før Freden afsluttedes, magelagde Regjeringen dette jydsk Distrikt imod de 8 slesvigiske Sogne paa det nordøstlige Hjørne af Slesvig og mod Den Væst. Det er nu meget behageligt for os, der bo ned i de magelagte slesvigiske Distrikter, at vi saaledes bleve fritagne for at komme ind under fremmed Herredømme; men det er ikke meget behageligt for Ribe, at Distriktet saaledes blev borttuffet, thi derved mistede Ribe sit frugtbareste og bedste Opland. Det er derfor min Mening, at Staten bør gjøre Noget for Ribe, og selv om vi vedtage dette Lovforslag, der jo i Grunden ikke har saa synderrigt pekuniært ved sig, eftersom det allerede, da et Laan i sin Tid blev tilstaaet Havneassen i Ribe, var Alles Mening, at vi ikke kunde vente at faae det tilbagebetalt, ligesom der jo heller ikke dengang blev bestemt Noget om Afdrag eller om at faare Rente — om vi vedtage dette Lovforslag, gjøre vi vel en Del, men efter min fulde Overbevisning og laa kun en lille Del af det, Staten skylder Ribe paa Grund af de uheldige Forhold, hvori den er kommen ved den uheldige Grændse. Jeg skal med disse Par Ord tillade mig at anbefale Lovforslaget til Thingets Belvilje.